

«Քայլ առ քայլ» բարեգործական հիմնադրամ

«Նախադպրոցական հաստատության մանկավարժական
աշխատողների մասնագիտական կարողությունների և
հմտությունների զարգացման» ծրագիր

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Թեմա՝ «Ինտեգրված պարապմունքների
կազմակերպումը՝ կարողունակահեն կրթական
մոտեցման համատեքստում»

Դաստիարակ՝ Անուշ Ավետիսյան

Մանկապարտեզ՝ «Եղվարդի № 2 մանկապարտեզ» ՀՈԱԿ

2022թ.

Բովանդակություն

Ներածություն	3-4
Թեմայի բովանդակություն	5-11
1.1 Ինտեգրված պարապմունքները որպես երեխայակենտրոն կրթադաստիարակչական աշխատանքների արդյունավետ միջոց	5-7
1.2 Գործնական մեթոդը ինտեգրված պարապմունքների ընթացքում	7-11
Եզրակացություններ	12
Գրականության ցանկ	13

Ներածություն

Թեմայի արդիականությունը՝

Կյանքում ամեն ինչ փոխկապակցված է, և ոչինչ առանձին չի կարող գոյություն ունենալ. Երեխաներն էլ աշխարհը ընկալում են որպես մեկ ամբողջություն: Նրանք ուզում են ճանաչել այն վայրը, որտեղ ապրում են, այդ իսկ պատճառով շատ հետաքրքրասեր են, ունեն վառ երևակայություն, հետաքրքիր աշխատանքից հաճույք են ստանում, սիրում են կատարել փորձարկումներ:

Մանկապարտեզ հաճախող երեխան օրվա ընթացքում մասնակցում է տարբեր պարապմունքների, որոնց շնորհիվ ձևավորվում և զարգանում են նրա կարողունակությունները՝ տարիքի համապատասխան: Նույն բովանդակությամբ պարապմունքները կարող են ձանձրացնել երեխաներին, նրանք կարող են կորցնել հետաքրքրությունը: Ուստի թեման համարում են արդիական և հետազոտության համար արդի:

Նպատակը՝

Ուսումնասիրել ինտեգրված պարապմունքների արդյունավետությունը: Կազմակերպել ինտեգրված պարապմունք՝ ցուցաբերելով կարողունակահեն կրթական մոտեցում:

Խնդիրները՝

- Ուսումնադաստիարակչական գործընթացի արդյունավետ կազմակերպման մեթոդների մշակում:
- Ուսումնասիրել կարողունակահեն կրթական մոտեցման առավելությունները:

Հետազոտության մեթոդներ`

—Գիտական աղբյուրների վերլուծության մեթոդներ

—Դիտում, խոսքի հայտորոշման մեթոդներ

—Դիտարկում

Օգտակարությունը`

Հետազոտական աշխատանքի արդյունքները կօգնեն բացահայտել ինտեգրված պարապմունքի արդյունավետությունը:

Համապատասխանությունը նոր չափորոշի /ծրագրային պահանջներին:

Ելնելով նախադպրոցական կրթության պետական կրթական չափորոշից, ուսումնական հաստատության կողմից իրականացվող կրթական ծրագիրը պարտադիր է, անկախ նրա կազմակերպման ձևից: Ապահովել նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունում երեխայի անվտանգ միջավայրի և աղետների պատրաստվածության չափանիշները:

1.1 Ինտեգրված պարապմունքները որպես երեխայակենտրոն կրթադաստիարակչական աշխատանքների արդյունավետ միջոց

Մանկավարժի առջև դրված է բարդ խնդիր, չշեղվելով պարապմունքների հիմնական թեմայից, պահպանել հետաքրքրությունը, նաև ապահովել գործունեություն, որը համապատասխանում է տարիքային զարգացման չափորոշիչների:

Այս պահանջը ենթադրում է հենվել երեխաների ուժեղ կողմերի վրա և փորձել նրանց մեջ զարգացնել բոլոր ոլորտները հասցնելով վերջնարդյունքի՝ շարժողական, խոսքի և հաղորդակցական, հուզական, սոցիալ-անձնային, իմացական, ինքնասպասարկման ոլորտները:

Այս խնդիրների լուծման միջոցը՝ ինտեգրված պարապմունքն է:

Ինտեգրված պարապմունքները հնարավորություն են ստեղծում՝

- մեկ պարապմունքի միջոցով երեխային տրամադրել այն գիտելիքներն ու կարողունակությունները, որոնք տրվում են առանձին պարապմունքների ընթացքում,
- հետաքրքիր հնարների միջոցով երեխայի ուշադրությունը և հետաքրքրությունն ուղղորդել դեպի թեման,
- ինտեգրված պարապմունքի թեման վերաբերում է կյանքին, և դրա շնորհիվ երեխան առարկայական գիտելիքների ու կարողունակությունների հետ մեկտեղ ձեռք է բերում նաև գործնական հմտություններ և գիտելիքներ,
- պարապմունքը չի կենտրոնացված միայն մեկ առանձնացված ոլորտի վրա, հետևաբար մեկ պարապմունքի ընթացքում երեխան ստանում է բազմակողմանի գիտելիքներ:

Պարապմունքի թեման ընտրելիս դաստիարակը պետք է հաշվի առնի դրա կարևորությունն ու հագեցվածությունը՝ բովանդակային առումով, ինչպես նաև, երեխաների տարիքային առանձնահատկություններից ելնելով, համապատասխանությունը կրթական ծրագրին:

Ինտեգրված պարապմունքն իրենից ներկայացնում է պարապմունքի առավել ակտիվ ձև, որի ընթացքում երեխան ձեռք է բերում՝

- թիմում աշխատելու կարողունակություն,
- սեփական կարծիքն արտահայտելու, դիմացինին լսելու կարողունակություն,
- ինքնուրույնություն,
- բարդ իրավիճակներում կողմնորոշվելու հմտություն,
- խոսքը ճիշտ ձևակերպելու հատկություն,
- վերլուծողական, դատողական կարողունակություններ,
- համաձայնեցված գործողություններ՝ խաղալ, խոսել, քննարկել, կատարելու հմտություն:

Ինտեգրված պարապմունքի ժամանակ մեկ թեմայի շուրջ տարվող քննարկումները, զրույցները, խաղերն ու վարժությունները երեխային օգնում են լինել ակտիվ, ուշադիր:

Փորձը ցույց է տալիս, որ ինտեգրված պարապմունքները հաճելի են, զվարճալի և արդյունավետ, հատկապես եթե դրանք անցկացվում են կերպարվեստային միջոցների և երաժշտության զուգակցմամբ:

Ինտեգրված պարապմունքների արդյունավետության ցուցանիշներից մեկն այն է, որ բոլոր երեժաներն այդ ժամանակ դառնում են գործոն և յուրաքանչյուրը զբաղվում է իր համար նախընտրելի աշխատանքով: Այստեղ կարևոր է, որ ուսումնական գործընթացին մասնակցում են բոլոր երեխաները: Բարձրանում է երեխայի ինքնագնահատականը, հնարավորություն է ստեղծվում ճանաչողական գործընթացը դարձնել հազեցված: Դա օգնում է երեխաներին բացահայտելու իրենց ուժեղ կողմերը, ստեղծագործական ունակությունները:

Ուսուցման ընթացքում դաստիարակը պետք է հաշվի առնի երեխաների անհատական տվյալները, այսինքն՝ յուրաքանչյուր երեխա հնարավորություն է ստանում նյութը յուրացնել ըստ իր խառնվածքի, զարգացման և ընկալման կարողունակությունների:

Երեխաների նկատմամբ անհատական մոտեցումը բացառում է ուժեղների և թույլերի միջև հակասությունների առաջացման ու խորացմանը:

Ավելի բարդ առաջադրանքները հանձնարարվում են ուժեղներին, այդ դեպքում նրանց զարգացումը չի ազդելակվում, և միննույն ժամանակ միջին և թույլ հնարավորություններովերեխաներիհամար ուժերը փորձելու, ինքնուրույն քայլեր անելու պայմաններ են ստեղծվում: Այսինքն յուրաքանչյուր երեխա ստանում է անհատական զարգացման հնարավորություն:

Ինտեգրված պարապմունքները նպաստում են երեխաների աշխարհի ամպողջական պատկերի ձևավորմանը:

Իսկ ինչպե՞ս կազմակերպել ինտեգրված պարապմունք, ինչպե՞ս գուգորդել տարբեր մեթոդներ: Փորձեմ պատասխանել գործնական աշխատանքի միջոցով:

1.2 Գործնական մեթոդ ինտեգրված պարապմունքի ընթացքը

Պարապմունք՝ Ինձ շրջապատող աշխարհը

Թեմա՝ Կրակը՝ բարեկամ, կրակը՝ թշնամի

Ուսուցողական ոլորտների ինտեգրում, անվտանգություն, հաղորդակցում, երաժշտություն, ֆիզկուլտուրա, կերպարվեստ:

Նպատակը՝

- ամրակայել և ընդլայնել կրակի մասին երեխաների գիտելիքները
- ամրակայել պատկերացումները անվտանգ վարքագծի կանոնների վերաբերյալ:

Խնդիրները՝

անվտանգություն

- Անհրաժեշտ է ամակայել երեխաների գիտելիքների այն մասին, որ անհրաժեշտության դեպքում մեծահասակները և նաև իրենք կարող են զանգահարել ,101 հեռախոսահամարով:
- Ամրակայել կենցաղային առարկաների հետ անվտանգ շփման կանոնները:
- Ձևավորել անվտանգության կանոններին հետևելու և վտանգը հաղթահարելու սեփական հնարավորությունները գնահատելու կարողունակություն:

Հաղորդակցում

- Հետաքրքիր փաստերը և իրադարձությունները հասակակիցների, մեծահասակներին բովանդակալից հուզականորեն պատմելու կարողունակության ձևավորում:
- Ինքնուրույն դատողություններ կատարելու կարողունակության ձևավորում:

Կերպարվեստ

- Բնօրինակից և հիշողությամբ առարկաներ պատկերելու կարողունակության կատարելագործում,
- Ստեղծագործական գործունեության նկատմամբ հետաքրքրության ձևավորում,
- Ինքնուրույնության դաստիարակում:

Ֆիզկուլտուրա

- Ֆիզկուլտուրայի և սպորտի նկատմամբ հետաքրքրության դրսևորում,
- Ֆիզիկական որոկների՝ ուժի, արագության, ճարպկության, ճկունության զարգացում:

Երաժշտության

- Երեխաների երաժշտական տպավորությանների հարստացում (առաջացնելով վառ հուզական արձագանք տարաբնույթ երաժշտություն ունկնդրելիս):

Մեթոդներ և հնարքներ

- Նկարների դիտում, դաստիարակի օրինակով պատմում, զրույցներ, հարցեր և հարցադրումներ, խաղ-վարժությաններ:

Վերջնարդյունք՝ անվտանգության կանոնների պահպանում, ճիշտ վարքագիծ դրսևորելու կարողունակություն:

Անհրաժեշտ պարագաներ՝

Պատրաստել հրդեհային իրավիճակներին առնչվող նկարներ, յուրաքանչյուր երեխային տրամադրել 0-3 թվաքարտեր, խաղալիք-հեռախոս, մարմնամարզական

նստարաններ, նկարչության համար անհարաժեշտ պարագաներ՝ թուղթ, վրձին, ջրաներկ, լաթ, փորձաթուղթ, ջուր:

Ընթացքը՝

Ողջունել հյուրերին.

Երեխաները զբաղեցնեն իրենց տեղերը, հիշեցնել աթոռակներին ճիշտ նստելու մասին, հետևել կեցվածքին:

Պարապմունքը սկսել հանելուկով: Հանելուկը գուշակելով, կիմանան ինչի մասին ենք խոսելու պարապմունքի ընթացքում:

Ցուխ ու բոց եմ բերում ես

Նաև վտանգ ու ջերմություն:

Դուք ինձանից զգուշացեք,

Երբեք ինձ մոտ չվագեք:

(կրակ)

Դաստիարակ-Երեխաներ, կրակը մարդու բարեկամն է, առանց կրակ մարդիկ չեն կարող ապրել նույնիսկ մեկ օր: Այն մեզ տաքացնում է, կրակի օգնությամբ մենք ճաշ ենք եփում, հաց թխում, որպեսզի այն մեզ բերի ուրախություն և օգուտ, մենք պետք է ճիշտ վարվենք կրակի հետ: Բայց կրակը միշտ չէ, որ լինում է բարի, այն կարող է նաև լինել չար և վտանգավոր, եթե մենք նրա հետ զգույշ չվարվենք: Երեխաներ, իսկ ե՞րբ է կրակը դառնում վտանգավոր, չար:

(Լսել երեխաների պատասխանները)

Իսկ հիմա, եկեք դիտարկենք մի փոքրիկ պատմություն աղջկա մասին, որը չգիտեր ինչ վտանգավոր է կրակը:

Բեմականացում- Փոքրիկ աղջիկը տանը մենակ լինելով որոշում է ճաշ պատրաստել, ինչի հետևանքով հրդեհ է բռնկվում:

Հրդեհը կրակը ներկայացվեց պարի միջոցով:

Բեմականացումը դիտելուց հետո հարցեր ուղղվեցին երեխաներին:

➤ Արդյուք. Ճիշտ վարվեց աղջիկը, երբ որոշեց առանց մեծերի ճաշ պատրաստել:

➤ Երեխաներ. Ինչ պետք է արվի առաջին հերթին, երբ տանը հրդեհ է առաջացել:

➤ Որ համարով ենք զանգահարում հրշեջ ծառայություն:

101 թվերը փակցնել գրատախտակին:

Առաջարկել երեխաներին սեղաններին դրված թվաքարտերով, կազմել հերշեջ ծառայության հեռախոսահամարը:

Խոսել նաև նրա մասին, որ քիչ է իմանալ հրշեջ ծառայության հեռախոսահամարը, երեխաները պետք է իմանան իրենց տան հասցեն, որպեսզի հրշեջները կարողանան գալ օգնության:

2-3 երեխայի խնդրել խաղալիք-հեռախոսով հահաքել 101 հեռախոսահամարը, ներկայացնել տանտ հրդեհ առաջանալու մասին և նշել տան հասցեն:

Հրավիրել հրշեջների, որոնք կներկայացնեն իրենց աշխատանքը:

Դաստիարակ- Եկեք, հիմա խոսենք, թե ինչ չի կարելի անել հրդեհի ժամանակ:

(Լսել երեխաների պատասխանները)

➤ Չի կարելի թաքնվել, բացել պատուհանները:

➤ Իսկ ինչու՞ չի կարելի բացել պատուհանները (որովհետև կրակը թթվածնի ներխուժումից ավելի է թեժանում)

Հաջորդիվ խաղալ Փրկարարներե խաղը:

Տղաները բաժանվում են երկու խմբի և մարմնամարզական նստարանների վրայով, սողալով հասնում են օգնության և հրդեհված տանից հանում են աղջիկներին:

Ֆիզկուլտդարից հետո անցնել կերպարվեստային գործունեությանը, պատկերել թղթի վրա այն ամենը, ինչի մասին, որ խոսեցինք պարապմունքի ընթացքում:

Երեխաներին հիշեցնել, ինչպես պետք է օգտվեն նկարչական պարագաներից:

Երեխաները սկսում են նկարել երաժշտության ներքո:

Ընթացքում հետևել երեխաների դիրքին, կեցվածքին և նկարելու տեխնիկային:

Օգնել դժվարացողներին:

Նկարները փակցնել գրատախտակին, խրախուսել երեխաներին և առաջարկել 2-3 երեխայի պատմել իրենց նկարների մասին:

Ամփոփել պարապմունքը:

Ավարտել երգով:

Պարապմունքի ընթացքում երեխաները ծանոթացան անվտանգության կանոնների պահպանման հետ, դիտեցին բեմականացում, որից հետո քննարկեցին, իրենց սեփական կարծիքը, մտքերը արտահայտեցին հերոսուհու մասին, ծանոթացան հրշեջի մասնագիտության հետ, հյուրընկայեցին հրշեջների, որոնք խոսեցին կրակի, հրդեհի վտանգի մասին և ինչպես խուսափել վտանգավոր իրավիճակից: Նշեցին նաև, որ պետք չէ խուճապի մատնվել, այլ արագ կողմնորոշվել և դիմել մեծերի օգնության:

Փրկարարներ խաղի ընթացքում տղաները մեծ ոգևորությամբ փրկեցին խմբի աղջիկներին հրդեհված տնակից, փրկեցին նաև ընտանի կենդանիներին, ինչի շնորհիվ էլ դարձան հոգատար իրենց ընկերների և կենդանիների հանդեպ, ընկերացան, մտերմացան իրար հետ: Որշես թեմայի ամրապնդում, նկարչության միջոցով արտացոլեցին իրենց տպավորությունները թղթի վրա, պատկերելով հրդեհ, կրակ, հրշեջներ:

Պարապմունքի վերլուծության ժամանակ շատ ծնողներ նշեցին, որ իրենք էլ տեղեկացված չէին, թե ինչպես պետք է վարվեն հրդեհի ժամանակ (որ ծխի ժամանակ պետք է խոնավ շորով փակել քիթն ու բերանը, պառկել հատակաին, որովհետև ծուխը բարձրանում է վերև, իսկ կրակի ժամանակ չի կարելի բացել պատուհանները, որովհետև դա նպաստում է կրակի թեժացմանը):

Եզրակացություն

Այսպիսով գործնական աշխատանքի ընթացքում, ելնելով մեր նպատակից, հանգել եմ հետևյալ եզրակացությունների, որ հետաքրքրության խթանումը բավականին բարդ գործընթաց է, քանի որ այն պայմանավորված է ոչ միայն մանկավարժական գործընթացով, այլև սանի անձնային հատկություններով և հակումներով: Յուրաքանչյուր սան չէ, որ կարող է արդյունավետ վերջնարդյունքի հասնել պարապմունքի ընթացքում:

Հետազոտություն իրականացնելիս նախադպրոցականների ճանաչողական հետաքրքրությունների և մտավոր զարգացման մակարդակները տարբեր են: Կան երեխաներ, որոնց խոսքի արտահայտիչ է, նրանք դրսևորում են ճանաչողական ակտիվ հետաքրքրություն շրջապատող աշխարհի հանդեպ: Խմբում քիչ չեն նաև երեխաներ, որոնք դրսևորում են ճանաչողական հետաքրքրություն, բայց իրենց մտքերը խոսքով ոչ լիարժեք են արտահայտում:

Կան նաև երեխաներ, որոնց խոսքը կապակցված չէ, չեն կարողանում արտահայտիչ այն, ինչ ուզում են:

Երեխաների հետ իմ կատարած հետազոտական աշխատանքի ընթացքում պարզ դարձավ, որ խմբում գերակշռում էր այն երեխաները, որոնք դրսևորում են ճանաչողական հետաքրքրություն, բայց ոչ լիարժեք են իրենց մտքերը արտահայտում, հասկանում են պարապմունքի կարևորությունը, ուստի նրանց ճանաչողական հետաքրքրությունների մակարդակի բարձրացման և կապակցված խոսքի զարգացման նպատակով մշակել և անցկացնել մի շարք ինտեգրված պարապմունքներ:

Այսպիսով, ելնելով կազմակերպված և անցկացված հետազոտական աշխատանքների արդյունքներից՝ կարող եմ եզրակացնել, որ նախադպրոցականների մտավոր, իմացական կարողությունների զարգացմանն ու ակտիվացմանը մեծապես նպաստում են այդ ուղղությամբ մշակված ինտեգրված պարապմունքները: Ապահովելով միջառարկայական կապերը (խոսքի զարգացում, ֆիզ. Դաստիարակություն, երաժշտություն, կերպարվեստ) մշակված ինտեգրված պարապմունքները նպաստում են երեխաների մտավոր կարողությունների զարգացմանը:

Գրականության ցանկ

1. Ծննդից մինչև վեց տարեկան երեխաների զարգացման և կրթական չափորոշիչներ:
2. Նյութեր՝ համացանցից:
3. Հ. Միտոյան, Լ. Սմբատյան ,Ուսումնական ձեռնարկ մանկապարտեզի համար:
4. Ս. Մարության, Ա. Դալլաքյան ,Նախադպրոցական մանկավարժություն

<https://multiurok.ru/files/gortsnakan-met-od.html>

<http://1course.yasu.am>